

Socialstyrelsen

Målgrupper omfattet af den nationale koordinationsstruktur

2. maj 2018

Målgrupper

1 Borgere med autisme og svær spiseforstyrrelse

Målgruppen omfatter borgere, hvor kombinationen af autisme og spiseforstyrrelse skaber behov for en højt specialiseret indsats. Eksempelvis vil borgerne på grund af de kognitive vanskeligheder, der er forbundet med en autismspektrumforstyrrelse, ofte ikke kunne profitere af de måder, hvorpå en spiseforstyrrelse almindeligvist behandles.

2 Børn og unge med kompleks erhvervet hjerneskade

Målgruppen omfatter børn og unge, hvor den erhvervede hjerneskade er forbundet med komplekse følger i form af komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnedssættelser af væsentlig betydning for flere livsområder.

3 Voksne (over 18 år) med kompleks erhvervet hjerneskade

Målgruppen omfatter voksne, hvor den erhvervede hjerneskade er forbundet med komplekse følger i form af komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnedssættelser af væsentlig betydning for flere livsområder.

4 Voksne med epilepsi og svær udviklingshæmning i botilbud

Målgruppen omfatter borgere i botilbud (derfor primært voksne), hvor kombinationen af udviklingshæmning og epilepsi skaber behov for faglig specialviden i forhold til både udredning og behandling af epilepsien.

5 Borgere med medicinsk intraktabel epilepsi med behov for støtte i skolen/rehabilitering

Målgruppen omfatter børn/unge med intraktabel epilepsi og behov for specialiseret udredning og støttende foranstaltninger for at kunne fungere bedst muligt i skolen, samt voksne med intraktabel epilepsi, som har behov for specialiseret udredning og rehabiliterende indsats med henblik på at kunne få en uddannelse, opnå/bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet og mestre at leve livet med aktive anfald.

6 Borgere med kognitive funktionsnedsættelser og svær problemskabende adfærd med behov for særforanstaltninger eller lignende

Målgruppen omfatter borgere med en kognitiv funktionsnedsættelse samt en problemskabende adfærd, der er så alvorlig, at borgerne ikke kan rummes i – eller profitere af – et ordinært tilbud. De har behov for en særlig tilrettelagt og skærmende indsats i fx en særforanstaltning, der er karakteriseret ved en normering på minimum 1:1.

Kognitiv funktionsnedsættelse omfatter her mennesker med udviklingshæmning, ofte i kombination med fx autisme eller ADHD. I tillæg til den kognitive funktionsnedsættelse har borgere i målgruppen ofte en psykisk lidelse og eller forskellige sociale problemstillinger. Den problemskabende adfærd kan omfatte både udadreagerende, selvskadende og selvstimulerende adfærd.

7 Borgere med svær udviklingshæmning og psykisk lidelse

Målgruppen omfatter borgere, hvor kombinationen af en svær udviklingshæmning og en psykisk lidelse skaber behov for en højt specialiseret indsats med fokus på bl.a. koordinering mellem involverede instanser og fagspecialister, oligofrenopsykiatrisk viden, udredning og medicinsk behandling.

8 Borgere med udviklingshæmning og dom for kriminalitet

Målgruppen omfatter borgere med udviklingshæmning, der har begået kriminelle handlinger og er idømt en social

	<p>foranstaltning.</p> <p>Borgerne har udviklingshæmning – oftest i lettere grad – og ofte i kombination med en eller flere sociale problemer, psykiske lidelser og udviklingsforstyrrelser.</p> <p>Der er således tale om en kombination af flere problematikker, der skaber behov for en højt specialiseret social indsats, som går på tværs af social- og sundhedsområdet og involverer det retsfaglige system. Der er behov for faglig specialviden om bl.a. risikovurdering og kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet borgere med kognitive funktionsnedsættelser.</p>
9	<p>Borgere med udviklingshæmning og misbrug</p> <p>Målgruppen omfatter borgere, hvor kombinationen af udviklingshæmning og et misbrug skaber behov for faglig specialviden og en højt specialiseret indsats – bl.a. fordi borgerne pga. den kognitive funktionsnedsættelse ofte ikke kan profitere af almindelig misbrugsbehandling.</p>
10	<p>Borgere med kognitive funktionsnedsættelser udsat for seksuelle overgreb</p> <p>Målgruppen omfatter borgere med kognitive funktionsnedsættelser, der har været udsat for seksuelle overgreb, og som derfor har behov for en højt specialiseret indsats, hvor bl.a. traumebehandling er målrettet og tilpasset den enkeltes kognitive niveau og behov for kommunikationsstøtte.</p>
11	<p>Borgere med udviklingshæmning og demens</p> <p>Målgruppen omfatter borgere, hvor kombinationen af udviklingshæmning og en demenssygdom, oftest Alzheimers sygdom (AD), skaber behov for faglig specialviden.</p> <p>Særligt borgere med Downs syndrom (DS) udgør en højrisikogruppe blandt borgere med udviklingshæmning i forhold til at udvikle en demenssygdom.</p> <p>Målgruppens særlige problemstillinger medfører behov for en højt specialiseret indsats og viden i form af bl.a. oligofrenipsykiatrisk viden hos personalet i de sociale tilbud.</p>
12	<p>Borgere med svær Cerebral Parese</p> <p>Målgruppen omfatter de borgere, der på grund af en svær grad af Cerebral Parese har behov for en højt specialiseret indsats med fokus på bl.a. særlig koordinering mellem faggrupper og sektorer.</p>
13	<p>Borgere med svære former for muskelsvind</p> <p>Målgruppen omfatter de borgere, der på grund af svære former for muskelsvind (som fx ALS) har behov for en højt specialiseret indsats med fokus på bl.a. særlig koordinering mellem faggrupper og sektorer.</p>
14	<p>Borgere med rygmarvsbrok</p> <p>Målgruppen omfatter borgere med rygmarvsbrok og behov for højt specialiseret indsats. Rygmarvsbrok er en sjælden lidelse.</p>
15	<p>Borgere med medfødt døvblindhed</p> <p>Borgere i målgruppen har en funktionsnedsættelse, der opstår som følge af alvorlig grad af kombineret syns- og hørenedsættelse. Funktionsnedsættelsen er til stede ved fødslen, eller indtræder inden den sproglige kommunikation er udviklet. Medfødt døvblindhed optræder ofte sammen med andre fysiske og kognitive funktionsnedsættelser.</p>
16	<p>Borgere med erhvervet døvblindhed, som ikke er aldersrelateret</p>

	Målgruppen består af personer med kombineret alvorlig høre- og synsnedsettelse, som ikke er aldersrelateret. Ca. halvdelen er døvblinde pga. Usher syndrom. Fællestræk for målgruppen er, at de har udfordringer knyttet til kommunikation, informationstilgængelse og mobilitet, som skaber behov for en højt specialiseret indsats.
17	<p>Børn og unge (under 18 år) med et varigt høretab og behov for højt specialiserede indsatser</p> <p>Målgruppen omfatter børn og unge (under 18 år) med et varigt høretab, der er medfødt, gradvist tiltaget eller akut opstået inden voksenalderen. Målgruppens udvikling af sprog og funktionel kommunikationsevne, selv ved anvendelse af høreteknologi (høreapparater, cochlear implantat (CI) o.a.), vil være begrænset til et minimum eller slet ikke mulig uden en særlig tilrettelagt indsats på flere specialiseringsniveauer, herunder en højt specialiseret talehørepædagogisk eller visuel indsats.</p>
18	<p>Voksne (over 18 år) med et erhvervet, varigt høretab og behov for højt specialiserede indsatser</p> <p>Målgruppen omfatter voksne (over 18 år) med et varigt høretab, der er gradvist tiltaget eller akut opstået i voksenalderen. Målgruppen er vokset op med talesprog som primært sprog, men har efterhånden en så begrænset funktionel kommunikationsevne selv ved anvendelse af høreteknologi (høreapparater, cochlear implantat (CI) o.a.), at der er behov for særlig tilrettelagt indsats på flere specialiseringsniveauer, herunder en højt specialiseret talehørepædagogisk eller visuel indsats.</p> <p>Voksne med et medfødt varigt høretab med behov for højt specialiserede indsatser forventes at have modtaget indsatserne inden voksenalderen, jf. målgruppebeskrivelse for børn og unge (under 18 år) med et varigt høretab og behov for højt specialiserede indsatser.</p> <p>Unge under 18 år med et tiltagende eller akut opstået høretab kan have behov højt specialiserede indsatser, der fortsætter efter det fyldte 18. år. De vil således være omfattet af målgruppen.</p>
19	<p>Børn og unge (0-18 år) med alvorlig synsnedsettelse og behov for højt specialiserede indsatser</p> <p>Målgruppen omfatter blinde og stærkt svagsynede børn og unge (0-18 år) med behov for højt specialiserede indsatser. Ifølge Dansk Social Klassifikation af synshandicap omfatter målgruppen kategorierne A) svagsynede, B) social blindhed, C) praktisk blindhed og D) total blindhed. Synsnedsettelsen er for flertallet medfødt, men kan også være erhvervet og desuden progredierende.</p>
20	<p>Voksne med alvorlig synsnedsettelse og behov for højt specialiserede indsatser</p> <p>Målgruppen omfatter blinde og svagsynede voksne, herunder også ældre, som på grund af synsnedsettelsen har behov for højt specialiserede indsatser. Ifølge Dansk Social Klassifikation af synshandicap omfatter målgruppen kategorierne A) svagsynede, B) social blindhed, C) praktisk blindhed og D) total blindhed.</p>
21	<p>Børn med verbal dyspraksi</p> <p>Verbal dyspraksi er en medfødt neurologisk betinget udviklingsforstyrrelse, som rammer 1-2 ud af tusinde børn. Barnets vanskeligheder består i motorisk planlægning og udførelse af de bevægelser, som bruges til at forme lyde, således at barnets tale bliver upræcis og svært at forstå. Verbal dyspraksi er karakteriseret ved inkonsekvente fejl i konsonanter og vokaler og langsomme og forstyrrende koartikulationsskift mellem lyde og stavelser samt en uhensigtsmæssig prosodi. Nogle forskere mener, at børn med verbal dyspraksi også adskiller sig fra børn med andre taleforstyrrelser ved, at barnet har en svækket evne til at producere vokaler. Børn med verbal dyspraksi er i risiko for at udvikle vedvarende læse- og skrivevanskeligheder i tillæg til deres talemæssige problemer.</p>
22	<p>Borgere med multiple funktionsnedsettelse uden talesprog</p>

	<p>Målgruppen omfatter borgere med store medfødte eller tidligt erhvervede neurologiske og kortikale skader. Funktionsnedsættelsen er både mental og kropslig og kendetegnet ved et manglende talesprog. Målgruppen har behov for højt specialiseret tværfaglig viden og indsatser.</p>
23	<p>Børn med Spielmeyer-Vogt sygdom (samt børn med lignende sjældne progredierende sygdomme)</p> <p>Målgruppen omfatter børn med Spielmeyer-Vogt sygdom samt børn med lignende sjældne progredierende sygdomme, som har behov for en høj grad af koordinering af indsatser og faglig specialviden inden for flere specialer.</p>
24	<p>Voksne med Huntington sygdom (samt voksne med lignende sjældne progredierende sygdomme)</p> <p>Målgruppen omfatter voksne med Huntington sygdom samt voksne med lignende sjældne progredierende sygdomme, som har behov for højt specialiseret indsats og faglig specialviden.</p>
25	<p>Borgere med udviklingshæmning og spiseforstyrrelse (eksemplificeret ved Prader-Willi syndrom)</p> <p>Målgruppen omfatter borgere med Prader-Willi syndrom eller lignende, hvor kombinationen af udviklingshæmning og en spiseforstyrrelse skaber behov for faglig specialviden.</p>
26	<p>Borgere med svære spiseforstyrrelser</p> <p>Målgruppen udgøres af børn, unge og voksne, som har svære spiseforstyrrelser, og som har et behov for social rehabilitering for at genvinde evnen til at klare sig selv, trives og leve et velfungerende hverdagsliv med mulighed for deltagelse i sociale aktiviteter, arbejde og uddannelse.</p> <p>Målgruppen omfatter ikke borgere med autisme og svær spiseforstyrrelse, som udgør en selvstændig målgruppe omfattet af den nationale koordinationsstruktur.</p>
27	<p>Børn med Føtal Alkohol Syndrom (særligt skadede spæd- og småbørn)</p> <p>Målgruppen omfatter børn med Føtal Alkohol Syndrom, der er en medfødt tilstand, hvor fostret har specielle ansigtstræk, hæmmet vækst og hjerneskade som følge af, at moderen har drukket alkohol under graviditeten. Derudover har over halvdelen af børn med FAS medfødte misdannelser i et eller flere andre organer.</p> <p>Det formodes, at de fleste børn er opsporet og udredt fra barnet er 0-12 år. Efter opsporings- og udredningsfasen kan der fortsat være behov for en specialiseret indsats/viden i form af eksempelvis supervision.</p>
28	<p>Børn født med Neonatal Abstinens Syndrom (særligt skadede spæd- og småbørn)</p> <p>Målgruppen omfatter børn, der prænatalt har været eksponeret for Centralt Stimulerende Stoffer (CSS) som følge af forælders misbrug. Der kan forekomme både fysiske og kognitive funktionsnedsættelser hos barnet. Følgerne og sværhedsgraden af følgerne hos barnet kan variere fra barn til barn afhængig af graden af pådraget skade.</p> <p>Det formodes, at de fleste børn er opsporet og udredt fra barnet er 0-12 år. Efter opsporings- og udredningsfasen kan der fortsat være behov for en specialiseret indsats/viden i form af eksempelvis supervision.</p>
29	<p>Børn med Shaken Baby Syndrom (særligt skadede spæd- og småbørn)</p> <p>Målgruppen omfatter børn med Shaken Baby Syndrome, der har kognitive og motoriske funktionsnedsættelser som følge af ruskevold. De har som følge deraf behov for en højt specialiseret viden og indsatser.</p> <p>Det formodes at de fleste børn er opsporet og udredt fra barnet er 0-3 år. Efter opsporings- og udredningsfasen kan der fortsat være behov for en specialiseret indsats/viden i form af eksempelvis supervision.</p>
30	<p>Voksne senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen</p>

	<p>Målgruppen omfatter voksne, som på grund af seksuelle overgreb i barndommen har senfølger i form af sociale og psykiske vanskeligheder, der skaber behov for en højt specialiseret indsats. Blandt de hyppigst forekommende senfølger er posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD), angst og depression.</p>
31	<p>Børn og unge med seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd</p> <p>Målgruppen består af to undergrupper: Børn/unge der udviser seksuelt bekymrende adfærd (SBA), og børn/unge der har en seksuelt grænseoverskridende adfærd overfor andre børn (SGA).</p> <p>Udover den bekymrende eller grænseoverskridende adfærd har børn/unge i målgruppen ofte problemstillinger i form af fx omsorgssvigt, tegn på mistriksel, ADHD, autismespektrumforstyrrelser eller udviklingshæmning. Målgruppen har derfor behov for en højt specialiseret indsats med udgangspunkt i faglig specialviden om seksuelle overgreb og bekymrende/grænseoverskridende adfærd hos børn og unge, herunder bl.a. skadevirkninger, risiko og beskyttelsesfaktorer, kriseintervention og familierapi.</p>
32	<p>Unge (12 – 18) med alvorlige kriminalitetsproblematikker og sociale og/eller psykiatriske problemstillinger</p> <p>Målgruppen udgøres af unge, der begår gentagen kriminalitet, og som det ikke er lykkedes at nå med de eksisterende, forebyggende og resocialiserende indsatser.</p> <p>Gruppen af unge, der begår gentagen kriminalitet, er lille og kendetegnet ved marginalisering, sociale problemer, misbrug, psykiatriske lidelser, relationsforstyrrelser og andet, som medfører behov for en højt specialiseret indsats.</p> <p>Unge, der begår gentagen kriminalitet, vil kunne befinde sig forskellige steder i det offentlige system – enten ambulante eller i en anbringelseskontekst. Afhængig af kriminalitets-omfanget eller graden vil disse unge ofte på et tidspunkt i deres ungdomsliv blive anbragt eller dømt til afsoning på en åben institution, delvist lukket afdeling/institution eller sikret institution.</p>
33	<p>Borgere med svære psykiske vanskeligheder, omfattende misbrug og komplekse sociale problemer</p> <p>Der er tale om en socialt udsat målgruppe, som er svært belastet af psykiske lidelser og et samtidigt misbrug af ofte omfattende og kompleks karakter. En del af målgruppen vil have diagnoser for den psykiske lidelse og/eller misbruget, men det skønnes, at en væsentlig del har symptomer og indikationer på denne dobbeltbelastning uden at være udredte. Det kan dreje sig om forskellige psykiske lidelser, og misbruget kan både være i form af misbrug af stoffer og/eller alkohol.</p> <p>Målgruppen har desuden ofte omfattende sociale, økonomiske og helbredsmæssige problemer, ligesom det fysiske, psykiske og sociale funktionsniveau er nedsat i væsentlig grad. Borgere i målgruppen vil ofte have et så betydeligt funktionstab og støttebehov, hvorfor de vurderes til at være omfattet af målgruppen for landets botilbud og forsorgshjem eller til omfattende støtte i eget hjem. Det er samtidig kendetegnet for målgruppen, at de i perioder ofte også vil være hjemløse. Målgruppen kan i perioder opleves udadretterende og voldelig.</p>
34	<p>Børn med autisme uden talesprog og/eller komplekse kommunikationsbehov</p> <p>Børn med autisme uden talesprog og/eller komplekse kommunikationsbehov har ofte også udviklingshæmning. Denne kombination af vanskeligheder besværliggør kommunikationen yderligere, og de kan have svært ved at strukturere og forstå det talte sprog. Ofte har de stor glæde af visuel kommunikation.</p> <p>Et komplekst kommunikationsbehov begrænser mulighederne for at kommunikere på effektiv og gængs vis. Et komplekst kommunikationsbehov, der ikke understøttes med alternative eller supplerende kommunikationsformer, kan forhindre barnets/den unges synspunkter, behov og ønsker i at komme til udtryk og blive forstået. Endvidere kan der være tale om begrænset aktiv deltagelse i fx uddannelse, beskæftigelse, familie og samfund og utilstrækkelig inddragelse i beslutninger, der vedrører egen dagligdag og liv. En del af målgruppen kommunikerer primært gennem kropssprog,</p>

mimik, udpegninger eller ja-/nej-spørgsmål, som andre stiller dem. Dette gør dem helt afhængige af den kontekst, de indgår i og kendte samtalepartnere, hvor det er overladt til omgivelserne at bringe samtaleemner og udsagn på banen.

Børn og unge i målgruppen har behov for både at lære alternative kommunikationsformer og blive imødekommet i forhold til deres kognitive funktionsniveau.

35 Gravide kvinder med et stofmisbrug

Målgruppen omfatter gravide kvinder med et stofmisbrug. Udover en afhængighed af stoffer har kvinderne ofte en række andre sociale problemer, som eksempelvis psykiske vanskeligheder, skrøbelige sociale relationer eller konfliktyldte relationer med risiko for vold, økonomiske vanskeligheder mm.

De centrale elementer i den højt specialiserede indsats består typisk af udredning af rusmiddelproblematik og misbrugsbehandlingsbehov samt udredning af andre sociale problemstillinger. De mindst belastede kvinder i målgruppen har behov for en specialiseret ambulant indsats, mens de mest belastede kvinder har behov for specialiseret og intensiv døgnbehandlingsindsats, hvor de skærmes, modtager støtte til nedtrapning eller stabilisering af deres stofmisbrug kombineret med intensiv social stofmisbrugsbehandling og støtte. For denne del af målgruppen kan det være relevant at tilbyde en kontrakt med mulighed for tilbageholdelse med kvindens samtykke i forbindelse med døgnbehandling, jf. lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling.